

Veelgeliefden,

in de komende drie zondagen zullen we de lezingen van het jaar A te horen krijgen, stuk voor stuk meesterstukjes van vertelkunst zoals alleen sint Jan dit kan. In zijn evangelie moeten we enerzijds steeds de grote lijnen in de gaten houden en gelijktijdig oog hebben voor de kleinste details. Zo heeft hij de ontmoeting van Jezus met de Samaritaanse vrouw in een groter verband geplaatst. Tussen het eerste teken te Kana, het wonder van het water dat in wijn veranderde en het tweede teken, ook te Kana, de genezing van de zoon van de hofbeambte, schildert de evangelist drie ontmoetingen waarbij het geloof een rol speelt: het gesprek met een vrome Jood, Nikodemus die twijfelt en zocht om tot geloof te komen; met een ketterse vrouw, de Samaritaanse die tot geloof kwam en met de heidense hofbeambte die volledig *geloofde wat Jezus hem zei*. (Jo. 4,50)

Over het geloof van de Samaritaanse vrouw spreekt ook de pefatie: *Hij had de Samaritaanse reeds de gave van het geloof geschonken toen Hij haar om water vroeg; en zó groot was zijn dorst naar haar geloof dat Hij het vuur van de liefde in haar deed branden*. Het vuur van de liefde ontbrandde in haar. Dit is het levend water van de Geest waardoor ze in geest en waarheid kan aanbidden.

Aanbidden in Geest en waarheid. Wie zou dit niet willen leren? Maar wat bedoelt Jezus hiermee? Pilatus vroeg: Wat is waarheid? Maar hij wilde geen vraag stellen en slechts een discussie afbreken. Toch had Jezus hem daarvoor uitgelegd wat de waarheid is.

Waarheid is in het evangelie volgens sint Jan niet wat wij daar normaal onder verstaan, namelijk wat in overeenstemming is met de feiten. Waarheid bij sint Jan is hetgeen geopenbaard is. God zelf is de Waarheid. Jezus is de Waarheid. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Jezus heeft zich geopenbaard als de Zoon van de Vader en daardoor heeft Hij aan ons de Vader geopenbaard: *Wie Mij ziet, ziet de Vader*. (Jo. 14,9) En deze openbaring van het vaderschap van de Vader en van het zoonschap van de Zoon geeft ons de mogelijkheid om in de Zoon kinderen van God te worden. De zending van Jezus bestaat erin de volheid van de openbaring te brengen door Zichzelf te doen kennen als de Zoon van God. Hij openbaart in feite niets anders dan Zichzelf en in deze kennis omtrent Zichzelf schenkt Hij ons het heil. Hij is gekomen om getuigenis af te leggen van de Waarheid die Hij zelf is.

Als wij in Geest en waarheid willen aanbidden zullen we eerst de getuigenis van Jezus omtrent de waarheid moeten aanvaarden. Jezus spreekt dit uit tot Pilatus met de woorden: *Al wie uit de waarheid is, luistert naar mijn stem*. (Jo. 19,37) Wij moeten zijn getuigenis over Zichzelf opnemen. In de dialoog van Jezus met de Samaritaanse vrouw gebruikt Hij hiervoor het symbool van het water: het levende water (Hijzelf) moet worden gedronken zodat het een bron wordt die van binnenuit opborrelt om de mens te verkwikken. (vers 14) Zo zal het Woord

dat in ons opgenomen wordt, ons van binnenuit doen herleven, verlichten en leiden in al ons denken en doen, in al ons menselijk handelen.

We moeten ons in geloof openstellen, ons laten beïnvloeden en bewerken door het licht van de Waarheid, het Woord Gods dat als levend water ons hart naar God en Christus doet uitstromen. Juist het beeld van het levend water doet ons ook denken aan de Geest, de Heilige Geest. Aanbidden in Geest en waarheid betekent zo dat wij staande voor het aanschijn van de Vader door de Geest opgenomen worden in het Zoonschap van de Zoon. In Geest en Waarheid aanvaarden we ons kindschap Gods door Jezus als de Zoon te belijden.

Geloven in de Waarheid is als levend water. Wij verlangen ten diepste naar dat water. De weg van de Samaritaanse is daarbij ook onze weg. Stap voor stap leidt Jezus het gesprek van de lichamelijke dorst naar de eigenlijke dorst van de vrouw en naar zijn eigen dorst en honger. Hij spreekt over het levend water en zij vat dit nog materieel op. Al te vaak is ze reeds met de vinger nagewezen, beschuldigd, uitgestoten. En deze vreemde man, nog wel een jood, kent haar, weet wat ze gedaan heeft, maar veroordeelt haar niet. En daarom komt nu haar diepste dorst naar boven: de dorst naar gerechtigheid, barmhartigheid, begrip en liefde van de kant van God. Ze spreekt Jezus aan vanuit haar diepste dorst, haar dorst naar God: waar moet ik aanbidden, waar is Hij te vinden. Bij de Joden of bij de Samaritanen? In Jeruzalem of op de Gerazim, *de berg daar?*

En Jezus antwoordt haar door reeds vooruit te grijpen naar de tijd dat beide plaatsen vernietigd zijn. Hij zegt haar dat de aanbidding niet zo zeer op een bepaalde plaats moet geschieden, maar in ons hart: *in geest en waarheid*.

Als dan blijkt dat de vrouw naar dat moment uitkijkt, het moment dat de Messias dat zal openbaren, kan Jezus alleen nog zeggen: *Dat ben Ik die met u spreekt*.

En nadat de Samaritaanse haar diepste dorst heeft uitgesproken, bespreekt Jezus zijn diepste dorst met zijn leerlingen: zijn dorst naar zielen.

Aanbidden in geest en waarheid betekent geloven dat Jezus de Zoon van God is en in zijn zoonschap de Vader aanbidden.